



## CONTORNA ECONÓMICA



---

## II. CONTORNA ECONÓMICA

### II.1. O CONTEXTO INTERNACIONAL

A pandemia da COVID-19 provocou unha abrupta caída da actividade económica mundial desde principios de ano. As medidas de confinamento e distanciamento social adoptadas en todos os países para conter a propagación do virus e evitar a sobrecarga dos sistemas sanitarios provocaron un desplome da actividade. China implementou estas medidas xa no mes de xaneiro e na medida que se foi propagando o virus, os outros países comezaron a aplicarlas, sendo os confinamentos máis intensos e xeneralizados desde mediados de marzo ata mediados de maio, o que levou a unha abrupta caída da actividade mundial, sobre todo no segundo trimestre. As previsións dos principais organismos internacionais: Fondo Monetario Internacional (FMI), Organización para la Cooperación y el Desarrollo Económicos (OCDE) e Comisión Europea prevén unha drástica contracción da economía mundial no ano 2020, cunha recuperación parcial no ano 2021. As previsións están suxeitas a unha grande incerteza: a evolución do virus e as medidas de contención necesarias para frear a súa propagación, a velocidade na que teñan efecto as medidas fiscais e monetarias tomadas polos gobernos e autoridades monetarias, afectarán á recuperación económica. Por este motivo, moitos organismos presentan varios escenarios para as súas proxeccións en función da evolución da pandemia ou un escenario central e escenarios alternativos no caso de rebotes.

Destas previsións dedúcese que estamos ante unha desaceleración mundial profunda e sincronizada, que afecta a saúde e o benestar. A economía mundial contraeríase no ano 2020 entre un 4,5% que prevé a OCDE e o 4,3% da Comisión Europea. Para o ano 2021 prevese unha recuperación gradual da actividade, cun crecemento entre o 4,6% da Comisión Europea e o 5,2% do FMI.

Cadro 1: Previsións macroeconómicas

Previsións macroeconómicas. PIB Volume. Taxas de variación interanual en %						
	FMI (outubro 2020)		OCDE (setembro 2020) <sup>(1)</sup>		Comisión Europea (novembro 2020)	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
<b>PIB Mundial</b>	<b>-4,4</b>	<b>5,2</b>	<b>-4,5</b>	<b>5,0</b>	<b>-4,3</b>	<b>4,6</b>
Área Euro <sup>(1)</sup>	-8,3	5,2	-7,9	5,1	-7,8	4,2
Francia	-9,8	6,0	-9,5	5,8	-9,4	5,8
Alemaña	-6,0	4,2	-5,4	4,6	-5,6	3,5
Italia	-10,6	5,2	-10,5	5,4	-9,9	4,1
Portugal <sup>(1)</sup>	-10,0	6,5	-9,4	6,3	-9,3	5,4
<b>España <sup>(1)</sup></b>	<b>-12,8</b>	<b>7,2</b>	<b>-11,1</b>	<b>7,5</b>	<b>-12,4</b>	<b>5,4</b>
Reino Unido	-9,8	5,9	-10,1	7,6	-10,3	3,3
Estados Unidos	-4,3	3,1	-3,8	4,0	-4,6	3,7
Xapón	-5,3	2,3	-5,8	1,5	-5,5	2,7
Marrocos	-7,0	4,9	--	--	--	--
México	-9,0	3,5	-10,2	3,0	-10,0	3,8
Brasil	-5,8	2,8	-6,5	3,6	-6,1	3,0
China	1,9	8,2	1,8	8,0	2,1	7,3
India	-10,3	8,8	-10,2	10,7	-8,3	7,6
<b>Comercio mundial de bens e servizos</b>	<b>-10,4</b>	<b>8,3</b>	<b>--</b>	<b>--</b>	<b>--</b>	<b>--</b>

Fontes: FMI, OCDE e Comisión Europea

(1) A OCDE elabora previsións da Área Euro constituída por 17 países. Na actualización de setembro non difunde as previsións para España e Portugal, polo que para estes países se consideran as previsións de xuño.

A crise sanitaria afecta a todas as rexións, mais existen diferenzas importantes entre as economías dos distintos países en función da evolución da pandemia, das estruturas económicas dos países (os países máis dependentes do turismo ou do petróleo veranse máis afectados) e da situación previa á crise.

Utilizando como fonte de información o FMI, as economías avanzadas<sup>1</sup> mostran unha contracción en 2020, cunha taxa do -5,8%, e unha recuperación en 2021 do 3,9%, e cun comportamento diferenciado entre os principais países: Estados Unidos decrecerá un 4,3% en 2020, para crecer en 2021 un 3,1%; a contracción en 2020 será maior na zona euro, cunha caída do 8,3%, e en Reino Unido, -9,8%, cunha recuperación do 5,2% e 5,9% respectivamente. Para a economía xaponesa prevese unha caída do 5,3% en 2020 e un crecemento do 2,3% no ano seguinte.

A previsión para as economías emerxentes e desenvolvidas<sup>2</sup> é dunha taxa de -3,3% en 2020 e do 6,0% en 2021. As diferenzas entre os distintos países son significativas: China, que sufriu a maior contracción no primeiro trimestre e xa está recuperando a actividade, crecerá en 2020 un 1,9% e un 8,2% en 2021, mentres que países como Brasil ou México

1 Estados Unidos, zona euro, Xapón, Reino Unido, Canadá son as principais economías incluídas neste grupo.

2 Rusia, China, India, Indonesia, Malasia, Brasil, México, Arxentina, países do norte de África e de Oriente medio e subsaharianos forman este grupo.

están no período de contención do virus e sufrirán unha desaceleración en 2020 do -5,8% e -9,0% respectivamente e unha pequena recuperación no ano 2021, con crecementos do 2,8% e 3,5% respectivamente.

Nos seguintes parágrafos detállanse as previsións dispoñibles para os principais países da economía mundial e cos que mantemos relacións comerciais e que, polo tanto, teñen unha maior influencia na economía galega. Estes países son Estados Unidos, China, India, os principais da zona euro e Reino Unido. Para o seguimento dos países utilízanse principalmente os datos da Comisión Europea, e comentaranse as principais discrepancias coas previsións do FMI e as da OCDE.

As proxeccións reflicten a profunda recesión na que se atopa a zona euro e as dificultades para recuperarse ante o descoñecemento sobre a evolución da pandemia que afectará ao comportamento dos fogares e empresas. As medidas de contención necesarias para conter a propagación do virus que tiveron un forte impacto na economía no primeiro semestre, deberían ter menos custo nos meses seguintes, pola experiencia adquirida e polo comportamento dos axentes económicos. As medidas de política monetaria, fiscal e de emprego que se aplicaron nesta crise, moito máis intensas que nas crises anteriores, deberían contribuír a amortiguar as cicatrices que esta crise sanitaria deixa no emprego, na inversión e nos niveis de benestar. A industria e algúns servizos deberían reactivarse mentres que noutros servizos, como a hostalería e as actividades relacionadas co ocio, manteríanse restricións na actividade. En 2020 a previsión de crecemento da zona euro estaría entre o -8,3% do FMI e o -7,8% da Comisión Europea; en 2021 o crecemento oscilaría entre o 4,2% da Comisión Europea e o 5,2% do FMI.

Por países dentro da zona euro, as perspectivas dos tres organismos internacionais para 2020 coinciden en que as economías máis afectadas pola crise son España e Italia. Para España, a Comisión Europea prevé unha taxa do -12,4%, o FMI do -12,8% e a OCDE do -11,1%. A economía italiana rexistraría un decrecemento do 9,9% segundo a Comisión Europea, previsión máis favorable que a do FMI (-10,6%) e a OCDE (-10,5%). Portugal tamén rexistrará unha forte contracción, -9,3% segundo a Comisión e -10,0% segundo o FMI. As previsións para Francia sitúanse entre o -9,4% da Comisión Europea e o -9,8% do FMI. O efecto na economía alemá será menor, cunha taxa entre o -6,0% do FMI e o -5,4% da OCDE.

As previsións para 2021 da Comisión Europea amosan unha recuperación parcial nas principais economías da área euro respecto do ano anterior. Segundo estas previsións, Francia crecerá un 5,8%, España e Portugal un 5,4%, Italia un 4,1% e Alemaña un 3,5%. O FMI mellora estas previsións: Francia (6,0%), España (7,2%), Portugal (6,5%), Italia (5,2%) e Alemaña (4,2%) coherente cunha recesión máis profunda no ano anterior. As previsións da OCDE, que son máis pesimistas que as da Comisión Europea para o ano 2020 nestes países (agás España e Alemaña), prevén un maior crecemento para o ano 2021 sinalando

---

que España un 7,5%, Italia un 5,4%, Alemaña un 4,6% e Portugal un 6,3%, mentres que coincide coa Comisión na previsión para Francia.

No principal país europeo que queda fóra da zona euro, o Reino Unido, todos os organismos sinalan unha forte desaceleración da economía no ano 2020, con taxas entre o -10,3% da Comisión Europea e o -9,8% do FMI. A recuperación será lenta, acadando en 2021 taxas de crecemento entre o 3,3% da Comisión e o 7,6% da OCDE.

En Estados Unidos, as previsións para o ano 2020 oscilan entre o -3,8% da OCDE e o -4,6% do FMI. No ano 2021, o crecemento estaría ente o 3,1% do FMI e o 4,0% da OCDE.

China sufriu o maior impacto da pandemia no primeiro trimestre de 2020 e está a recuperar a actividade, polo que a Comisión Europea prevé un incremento no ano 2020 do 2,1%. Para o ano 2021, prevese unha consolidación do crecemento, con taxas entre o 8,2% do FMI e o 7,3% da Comisión Europea. As previsións mais recentes para a India prognostican unha desaceleración da economía en 2020, con taxas do -10,3% segundo o FMI e -8,3% da Comisión Europea e un repunte na economía no ano 2021, con taxas de crecemento entre o 10,7% (OCDE) e o 7,6% (Comisión Europea).

## II.2. ECONOMÍA ESPAÑOLA

A crise sanitaria orixinada pola expansión da COVID-19 provoca un shock económico a nivel mundial. España está a ser un dos países máis afectados polo virus e o impacto económico será significativo. As medidas de confinamento máis estritas adoptadas en España así como as características estruturais da economía española levarán a unha caída abrupta da actividade no ano 2020.

A economía española encadeaba seis anos consecutivos de crecemento, mantendo un diferencial positivo coa media dos países europeos. Era un crecemento sólido e sostido, que permitía avanzar na corrección dos desequilibrios macroeconómicos que afectan a economía española. Antes da expansión do virus, prevíase unha desaceleración progresiva da economía mundial que tamén se manifestaría na economía española. A crise da COVID-19 mudou completamente as perspectivas futuras.

No ano 2019, a economía española experimentou unha moderación no seu crecemento, cunha taxa do 2,0%, catro décimas menos que no ano anterior, en liña coa moderación rexistrada polas economías do noso entorno, e mantendo un crecemento superior ao da área do euro.

Analizando o crecemento do PIB no ano 2019, pódese observar un crecemento equilibrado, con achega positiva da demanda interna, 1,4 puntos porcentuais, inferior á do ano anterior, e do sector exterior, 0,6 puntos porcentuais.

Cadro 2: España. Componentes do PIB polo lado da demanda.

España. Demanda. Índices de volume. Referencia 2015									
Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Taxas de variación anual e interanual (%)									
Operacións	2018	2019	2019				2020		
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II	Tr. III
Gasto en consumo final	2,0	1,3	1,3	0,9	1,4	1,4	-3,7	-17,8	-6,8
-Gasto en consumo final dos fogares e ISFLSF	1,8	0,9	1,1	0,4	1,2	1,0	-6,1	-24,7	-10,2
-Gasto en consumo final das AAPP	2,6	2,3	2,2	2,4	2,2	2,6	3,7	3,1	3,7
Formación bruta de capital	7,4	2,0	5,4	1,2	1,9	-0,3	-5,3	-25,4	-12,8
Demanda interna (en termos nacionais) <sup>(1)</sup>	3,0	1,4	2,1	0,9	1,5	1,0	-3,9	-18,8	-7,8
Exportacións de bens e servizos	2,3	2,3	1,1	3,2	2,7	2,1	-5,6	-38,1	-17,0
Importacións de bens e servizos	4,2	0,7	0,8	-0,1	2,0	0,3	-5,4	-33,5	-15,7
<b>PRODUTO INTERIOR BRUTO a prezos de mercado</b>	<b>2,4</b>	<b>2,0</b>	<b>2,2</b>	<b>2,1</b>	<b>1,8</b>	<b>1,7</b>	<b>-4,2</b>	<b>-21,5</b>	<b>-8,7</b>

<sup>(1)</sup> Achega ao crecemento do PIB pm.

Fonte: Contabilidad nacional trimestral (INE). Revisión estatística 2019

Entre os compoñentes da demanda interna, o consumo privado aumentou un 1,3% no ano 2019, sete décimas menos que o ano anterior. O consumo público incrementouse un 2,3%, tres décimas menos que no ano anterior.

A formación bruta de capital moderou o seu crecemento do 7,4% en 2018 ata o 2,0%, en 2019. Esta desaceleración no crecemento débese principalmente á inversión en construción.

A demanda externa achega 0,6 puntos ao crecemento do PIB en 2019, cun incremento das exportacións do 2,3%, similar ao do ano anterior, e das importacións do 0,7%, taxa 3,5 puntos inferior á do ano anterior.

Antes da pandemia, as previsións dos principais organismos nacionais e internacionais coincidían no mantemento da senda expansiva da economía española, baseada tanto na achega da demanda interna como da demanda externa. A situación económica e social mundial mudou completamente. O primeiro país afectado polo coronavirus foi China, que aplicou medidas xa a primeiros de ano; en Europa as primeiras medidas para a contención do virus comezaron no mes de marzo.

España, un dos países con maior incidencia do virus, foi un dos que adoptou medidas máis restritivas, a partir da segunda quincena de marzo, e máis intensas no tempo, ata a segunda quincena de xuño non se levantaron totalmente as restricións. Estas medidas reflectíronse na evolución da economía, xa no primeiro trimestre do ano, cunha taxa interanual do -4,2%, e máis intensamente no segundo trimestre, cunha taxa do -21,5%. Os datos avance do terceiro trimestre mostran unha recuperación respecto ao trimestre precedente, pero cunha contracción importante da economía, -8,7%.

No segundo trimestre do ano, a demanda interna restou 18,8 puntos ao PIB e a demanda externa 2,7 puntos. No terceiro trimestre a contribución da demanda interna é de -7,8 puntos, 11,0 puntos superior á do trimestre precedente. Pola súa parte, a demanda externa resta 0,9 puntos, mellorando en 1,8 puntos respecto do trimestre anterior.

Desde o punto de vista da oferta, a hibernación da economía no segundo trimestre provocou que os grandes sectores económicos rexistraran taxas por debaixo de 20%, agás o sector primario, que polas súas características veuse menos afectado. Obsérvase unha melloría no terceiro trimestre, sendo as actividades máis afectadas polas medidas de distanciamento social as que peores cifras rexistran.



Cadro 3. España. Componentes do PIB polo lado da oferta.

España. Oferta. Índices de volume. Referencia 2015									
Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Taxas de variación anual e interanual (%)									
Operacións	2018	2019	2019				2020		
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II	Tr. III
Agricultura, selvicultura, gandería e pesca	7,5	-2,3	0,7	-4,4	0,0	-5,3	-0,2	6,3	5,0
Industria	0,6	1,7	0,7	1,6	2,4	2,1	-5,2	-23,8	-3,6
- Industria manufacteireira	0,0	1,2	0,3	0,7	1,9	2,0	-5,9	-27,3	-4,0
Construción	4,1	4,3	6,8	5,8	3,2	1,7	-6,6	-27,5	-11,0
Servizos	2,6	2,2	2,5	2,4	1,9	2,2	-3,2	-21,3	-9,8
Impostos netos sobre os produtos	1,8	0,1	0,7	0,2	0,0	-0,3	-8,8	-23,4	-11,3
<b>PRODUTO INTERIOR BRUTO a prezos de mercado</b>	<b>2,4</b>	<b>2,0</b>	<b>2,2</b>	<b>2,1</b>	<b>1,8</b>	<b>1,7</b>	<b>-4,2</b>	<b>-21,5</b>	<b>-8,7</b>

Fonte: Contabilidad nacional trimestral (INE). Revisión estatística 2019

Ante a situación de incerteza actual, algúns dos organismos que elaboran previsións optaron por establecer varios escenarios en función da posible evolución da crise sanitaria e a súa repercusión económica: a nivel nacional, o Banco de España e a Autoridad Independiente de Responsabilidad Fiscal (AIReF) nos seus últimos informes; dos organismos internacionais, a OCDE tamén estableceu dous posibles escenarios no mes de xuño.

Nos seguintes cadros preséntanse a desagregación das previsións para España para os anos 2020 e 2021 máis recentes, nas súas compoñentes de demanda. Móstrase o escenario con medidas do Goberno, pois é o que se considera para a elaboración do escenario macroeconómico de Galicia.

Cadro 4. España. Previsións macroeconómicas. Ano 2020

Previsións macroeconómicas. España. TVI (%). Ano 2020					
	Ministerio (outubro 2020)	Banco de España (setembro 2020)		FMI (outubro 2020)	Comisión Europea (novembro 2020)
		Escena rio 1	Escena rio 2		
<b>PIB por compoñentes de demanda</b>					
Gasto en consumo final nacional de fogares <sup>(1)</sup>	-12,6	-11,2	-13,1	-14,8	-14,6
Gasto en consumo final nacional das AA.PP.	6,3	-5,4	5,8	3,7	6,0
Formación bruta de capital fixo	-18,3	-19,5	-21,9	-16,2	-17,3
Demanda nacional <sup>(2)</sup>	-9,7	-9,3	-10,9	-12,0	-10,7
Exportacións de bens e servizos	-22,7	-20,7	-25,2	-25,5	-22,1
Importacións de bens e servizos	-20,0	-18,7	-22,0	-22,3	-18,9
<b>Produto interior bruto</b>	<b>-11,2</b>	<b>-10,5</b>	<b>-12,6</b>	<b>-12,8</b>	<b>-12,4</b>
<b>Produto interior bruto nominal</b>	<b>-11,2</b>	<b>--</b>	<b>--</b>	<b>-12,4</b>	<b>-11,8</b>
<b>Taxa de paro</b>	<b>17,1</b>	<b>17,1</b>	<b>18,6</b>	<b>16,8</b>	<b>16,7</b>

(1) Inclúe ás ISFLSF

(2) En Ministerio, Banco de España e Comisión Europea: Achega ao crecemento do PIB

Fonte: Ministerio de Asuntos Económicos y Transformación Digital, Banco de España, FMI e Comisión Europea

Calquera das previsións considerada manifesta a magnitude da crise económica: a caída do PIB de España no ano 2020 estaría entre o -10,5% pronosticado polo Banco de España no escenario de menor incidencia da pandemia e o -12,8% da Comisión Europea.

Para o ano 2021, todas as previsións coinciden en que non se recuperará totalmente a actividade perdida durante 2020, con taxas de crecemento entre o 4,1% e o 7,3% do Banco de España nos seus dous escenarios.

Cadro 5. España. Previsións macroeconómicas. Ano 2021

Previsións macroeconómicas. España. TVI (%). Ano 2021					
	Ministerio (outubro 2020)	Banco de España (setembro 2020)		FMI (outubro 2020)	Comisión Europea (novembro 2020)
		Escena rio 1	Escena rio 2		
<b>PIB por compoñentes de demanda</b>					
Gasto en consumo final nacional de fogares <sup>(1)</sup>	8,3	9,4	5,5	9,1	4,5
Gasto en consumo final nacional das AA.PP.	0,5	-1,3	-1,2	0,2	2,1
Formación bruta de capital fixo	7,2	6,0	2,4	10,3	3,8
Demanda nacional <sup>(2)</sup>	9,3	6,2	3,3	7,2	3,7
Exportacións de bens e servizos	11,7	11,5	7,4	10,1	14,2
Importacións de bens e servizos	8,6	8,4	4,9	10,6	9,4
<b>Produto interior bruto</b>	<b>7,2</b>	<b>7,3</b>	<b>4,1</b>	<b>7,2</b>	<b>5,4</b>
<b>Produto interior bruto nominal</b>	<b>8,1</b>	<b>--</b>	<b>--</b>	<b>8,1</b>	<b>6,5</b>
<b>Taxa de paro</b>	<b>16,9</b>	<b>19,4</b>	<b>22,1</b>	<b>16,8</b>	<b>17,9</b>

(1) Inclúe ás ISFLSF

(2) En Ministerio, Banco de España e Comisión Europea: Achega ao crecemento do PIB

Fonte: Ministerio de Asuntos Económicos y Transformación Digital, Banco de España, FMI e Comisión Europea

Esta crise tamén ten un forte impacto no emprego, aínda que as medidas adoptadas (ERTE, prestación por cese de actividade) mitigan o seu efecto nos fogares. As estatísticas oficiais no reflicten a verdadeira magnitude do impacto, xa que as persoas afectadas por un ERTE seguen estando afiliadas á Seguridade Social e, a efectos da Enquisa de poboación activa (EPA), son ocupados. Ademais, as persoas que non puideron buscar emprego durante o período de confinamento ou non podían incorporarse a un hipotético traballo, ao non cumprir algunha das condicións para clasificarse como paradas segundo a definición da Organización Internacional do Traballo (OIT), clasificáronse como inactivas. Isto distorsiona a cifras de emprego e da taxa de paro do ano 2020, que non reflicten a magnitude do impacto da pandemia no emprego. Aínda así, o incremento da taxa de paro prevista para 2020 supera en como mínimo dous puntos a taxa do ano 2019 (14,1%). A previsión máis favorable é a do FMI, 16,8%, mais podería elevarse ata o 18,6% segundo o Banco de España, nun escenario de maior incidencia da pandemia.

Para o ano 2021, a taxa de paro oscilaría entre o 16,8% do FMI e o 22,1% do Banco de España no seu escenario máis pesimista.

Ademais das previsións dos organismos públicos nacionais e internacionais, FUNCAS elabora un panel de previsións mediante a realización de enquisas entre 19 servizos de análise españois. A estimación de consenso dos organismos privados da economía española é dunha taxa do -12,0% en 2020 e do 7,3% en 2021.

### II.3. ECONOMÍA GALEGA

Durante os últimos anos a economía galega mantivo un crecemento sostido, baseado tanto na demanda interna como externa. Non obstante, apreciábase unha desaceleración no crecemento que se mantería no ano 2020. A implosión dunha crise sanitaria como a provocada pola COVID-19, nun mundo tan globalizado, ten tamén un forte impacto na economía galega, como xa o indican as estimacións da contabilidade trimestral de Galicia dos dous primeiros trimestres do ano. As características estruturais da economía galega e a menor incidencia do virus que no resto de España axudan a que o impacto en Galicia sexa menor que no resto de España. A continuación detállase o comportamento da economía galega nos últimos trimestres para mostrar a tendencia a curto prazo da mesma.

*Cadro 6. Galicia. Evolución económica recente*

<b>Galicia. Produto interior bruto. Índices de volume. Referencia 2015</b>								
<i>Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario</i>								
	2018	2019	2019				2020	
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Variación interanual	2,2	1,8	1,9	1,7	1,7	1,8	-3,6	-17,9
Variación intertrimestral	--	--	0,4	0,4	0,4	0,5	-4,9	-14,5

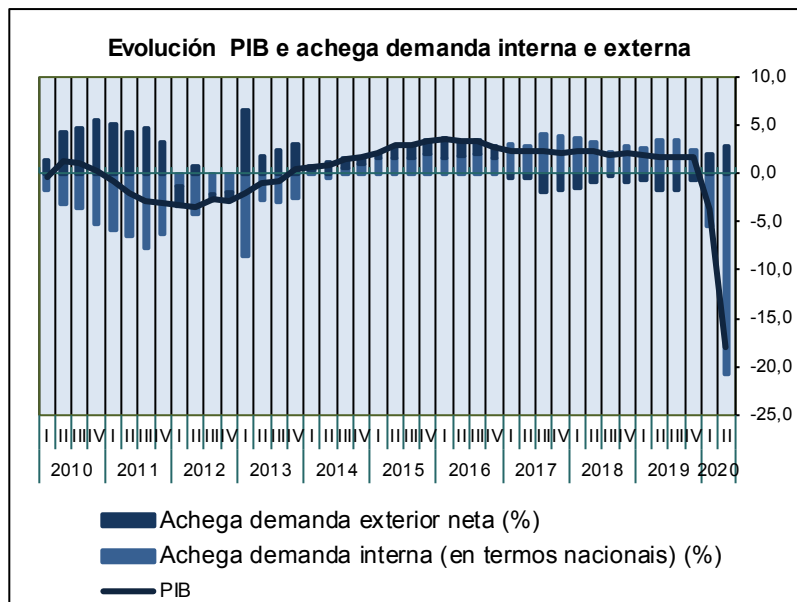
Fonte: IGE. Contas económicas trimestrais. Revisión estatística 2019

#### Demanda

Desde a óptica da demanda, o crecemento da economía galega nos últimos anos sustentouse na demanda interna, mentres que a demanda externa, afectada pola as tensións xeopolíticas que repercutiron no comercio mundial, debilitou o avance da economía.

No ano 2019 a achega da demanda interna en termos nacionais foi de 3,0 puntos porcentuais, rexistro similar ao do ano anterior, sendo o consumo o motor deste crecemento.

Gráfico 1. Galicia, evolución recente do PIB, achega interna vs externa



Fonte: IGE. Contas económicas trimestrais. Revisión estatística 2019

O gasto en consumo final dos fogares incrementouse un 3,3% no ano 2019, dúas décimas máis que no ano anterior, e achegou 2,1 puntos ao crecemento do PIB. Os principais indicadores de consumo dos fogares móstranse en sintonía co agregado, presentando no ano 2019 unha taxa interanual superior á do ano anterior. O indicador de renda salarial real calculada con: afiliación, incremento salarial pactado en convenio e o IPC como deflactor rexistra no ano 2019 un crecemento medio superior ao do ano precedente.

A formación bruta de capital mostraba, no ano 2019, sinais de desaceleración no seu crecemento, reducindo o seu incremento desde unha taxa do 4,9% en 2018 ata o 2,7% en 2019; aínda así, encadeaba seis anos consecutivos de crecemento.

Pola súa parte, o sector exterior restou, no ano 2019, 1,2 puntos porcentuais ao crecemento do PIB, cun incremento das importacións do 1,8% e un descenso das exportacións do 0,4%.

Cadro 7. Galicia, PIB, desglose polos compoñentes da demanda

Galicia. Demanda. Índices de volume. Referencia 2015								
Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Taxas de variación interanual (%)								
Operacións	2018	2019	2019				2020	
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Gasto en consumo final	2,6	3,0	2,1	3,3	3,4	3,0	-4,9	-18,9
-Gasto en consumo final dos fogares e ISFLSF	3,1	3,3	3,0	3,3	3,4	3,3	-8,1	-25,3
-Gasto en consumo final das AAPP	1,3	1,9	-0,8	3,1	3,4	2,1	5,2	1,3
Formación bruta de capital	4,9	2,7	4,6	3,5	3,1	-0,4	-7,2	-24,7
Demanda interna (en termos nacionais) <sup>(1)</sup>	3,0	3,0	2,6	3,4	3,5	2,5	-5,5	-20,8
Exportacións de bens e servizos	3,1	-0,4	0,0	-5,4	1,7	2,3	-2,5	-19,9
Importacións de bens e servizos	4,6	1,8	1,2	-2,1	4,7	3,6	-5,6	-23,4
<b>PRODUTO INTERIOR BRUTO a prezos de mercado</b>	<b>2,2</b>	<b>1,8</b>	<b>1,9</b>	<b>1,7</b>	<b>1,7</b>	<b>1,8</b>	<b>-3,6</b>	<b>-17,9</b>

Fonte: IGE. Contas económicas trimestrais. Revisión estatística 2019

<sup>(1)</sup> Achega ao crecemento do PIB pm.

A situación mudou totalmente na primeira metade do 2020 coa propagación do virus da COVID-19. A incidencia do virus en Galicia foi menor que no conxunto de España e o impacto económico tamén foi menor, con caídas do PIB do 3,6% no primeiro trimestre e do 17,9% no segundo fronte ao -4,2% e -21,5% da economía española.

Desde a óptica da demanda, o consumo dos fogares veuse moi afectado polas restricións na mobilidade e o peche dos establecementos comerciais. A paralización da actividade e a incerteza sobre a evolución da pandemia tamén reduciron a inversión na primeira metade do ano. Todo isto, xunto co peche das fronteiras, motivou o descenso tanto das exportacións como das importacións.

Os datos de comercio exterior, obtidos a partir dos ficheiros facilitados polo Departamento de Aduanas da Agencia Estatal de Administración Tributaria, indican que tanto as exportacións como as importacións galegas en termos nominais rexistraron as maiores caídas nos meses de abril e maio. Nos nove primeiros meses do ano, as exportacións reducíronse un 9,1% e as importacións un 19,7%.

## Oferta

Dende a perspectiva da oferta, no ano 2019 a industria é o único sector no que diminuíu o VEB. O sector primario e os servizos rexistraron taxas de crecemento superiores ás do ano anterior.

As ramas industriais rexistran un descenso do 1,3% no ano 2019, principalmente debido á produción de enerxía. A industria manufacturera creceu un 0,9%, 2,4 puntos menos que no ano anterior.

A taxa de variación interanual do sector da construción no ano 2019 foi do 2,6%, dous puntos inferior á do ano precedente.

O sector dos servizos presenta un crecemento interanual do 2,7% en 2019, 0,8 puntos superior ao do ano anterior. A rama de actividade cun crecemento máis robusto nos últimos anos é Comercio, transporte e hostalería, cun crecemento en 2019 do 3,4%, superior en 1,2 puntos ao do ano anterior. Todas as ramas rexistran taxas positivas no ano.

A crise sanitaria afecta a todas as ramas de actividade, pero con maior magnitude naquelas cuxa actividade vese limitada polo mantemento das medidas de distanciamento social, como a hostalería e as actividades artísticas. Así, no segundo trimestre de 2020, o Comercio, transporte e hostalería e as Actividades artísticas, recreativas e outros servizos rexistraron as maiores caídas, -38,3% e -34,4% respectivamente.

Ademais destas, rexistraron unha forte contracción a industria (-19,7%), a construción (-23,2%) e as actividades profesionais (-23,9%).

Cadro 8. Galicia, PIB, desglose polos compoñentes da oferta

Galicia. Oferta. Índices de volume. Referencia 2015								
Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Taxas de variación interanual (%)								
Operacións	2018	2019	2019				2020	
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Agricultura, selvicultura, gandería e pesca	-1,9	0,2	0,1	0,1	0,5	-0,1	-1,3	-2,0
Industria	3,8	-1,3	-2,3	-2,4	-0,8	0,2	-0,3	-19,7
- Industria manufactureira	3,3	0,9	-0,9	-1,0	2,8	2,7	-1,0	-25,2
Construción	4,6	2,6	4,9	3,3	1,8	0,6	-5,3	-23,2
Servizos	1,9	2,7	3,1	2,5	2,5	2,6	-3,3	-16,5
- Comercio, transporte e hostalería	2,2	3,4	4,3	3,2	3,6	2,8	-9,5	-38,3
- Información e comunicacións	2,9	0,4	0,9	-1,1	0,4	1,4	3,6	-6,0
- Actividades financeiras e de seguros	3,6	6,1	6,7	4,8	4,6	8,3	3,8	6,9
- Actividades inmobiliarias	1,1	1,2	1,1	1,1	1,2	1,5	0,2	-0,5
- Actividades profesionais	4,0	2,8	4,8	2,7	1,9	2,0	-6,0	-23,9
- Administración pública, sanidade e educación	1,0	2,7	1,6	4,3	2,9	2,0	1,9	-1,3
- Actividades artísticas, recreativas e outros servizos	0,7	0,7	1,3	0,9	-0,1	0,6	-5,7	-34,4
Impostos netos sobre os produtos	1,9	1,1	1,2	0,4	1,2	1,8	-11,3	-22,7
<b>PRODUTO INTERIOR BRUTO a prezos de mercado</b>	<b>2,2</b>	<b>1,8</b>	<b>1,9</b>	<b>1,7</b>	<b>1,7</b>	<b>1,8</b>	<b>-3,6</b>	<b>-17,9</b>

Fonte: IGE. Contas económicas trimestrais. Revisión estatística 2019

## Emprego

No ano 2019 o número medio de postos de traballo equivalentes a tempo completo foi de 1.024.108, isto supón un incremento de 11.982 postos en termos absolutos con respecto a 2018; en termos relativos o crecemento foi do 1,2%.

Todos os grandes agregados rexistran taxas positivas no conxunto do ano 2019 agás o sector primario (-1,6%). Na industria aumentan os postos de traballo equivalentes a tempo completo o 1,0%, na construción o 2,4% e nos servizos o 1,4%.

Distinguindo por situación profesional, os postos de traballo equivalentes a tempo completo asalariados aumentaron un 2,0% no ano 2019, nove décimas menos que no ano anterior. Todos os grandes agregados rexistran taxas positivas agás o sector primario (-0,8%). Na industria aumentan un 2,0%, na construción un 4,4% e nos servizos un 2,0%.

As horas efectivas aumentaron no ano 2019 un 0,7%, dúas décimas máis que no ano anterior. Todos os grandes agregados rexistran taxas positivas agás o sector primario (-2,3%). O maior aumento no número de horas rexístrase na construción (2,8%), taxa lixeiramente superior á do ano anterior. O crecemento das horas no sector servizos (0,9%) foi tamén lixeiramente superior ao do ano precedente (0,8%). Na industria as horas aumentan un 0,6%, 1,9 puntos menos que no ano precedente.

Considerando de forma conxunta o crecemento do PIB trimestral e o do emprego, a variación interanual da produtividade aparente do factor traballo situouse no 0,6% no ano 2019, seis décimas máis que no ano anterior. A variación interanual da produtividade por hora situouse no 1,1%, seis décimas menos que no ano precedente.



Cadro 9. Galicia. Emprego, evolución en termos interanuais

Galicia. Postos de traballo equivalentes a tempo completo								
Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Taxas de variación interanual (%)								
	2018	2019	2019				2020	
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Agricultura, selvicultura, gandería e pesca	-3,6	-1,6	-5,2	1,0	-0,9	-1,2	1,5	-4,1
Industria	2,7	1,0	1,9	0,6	0,2	1,5	-1,0	-21,4
- Industria manufacturera	3,0	1,1	2,1	0,7	0,3	1,3	-1,1	-22,2
Construción	3,8	2,4	4,1	3,1	2,3	0,2	-5,1	-28,6
Servizos	2,5	1,4	1,7	1,5	1,2	1,0	-1,5	-23,9
- Comercio, transporte e hostalería	2,7	0,6	0,5	0,7	0,8	0,4	-2,9	-36,9
- Información e comunicacións	4,0	2,7	3,1	3,0	2,4	2,4	2,1	-3,7
- Actividades financeiras e de seguros	-0,7	-2,0	-1,6	0,3	-3,8	-3,0	-3,9	-5,2
- Actividades inmobiliarias	3,7	3,2	3,4	3,9	2,6	2,7	1,0	-18,6
- Actividades profesionais	5,1	2,5	3,7	2,5	1,9	1,9	-0,5	-14,9
- Administración pública, sanidade e educación	3,1	1,7	1,8	1,9	1,9	1,4	0,9	-12,1
- Actividades artísticas, recreativas e outros servizos	-3,4	2,0	4,2	1,3	0,7	1,7	-5,6	-30,7
<b>TOTAL POSTOS DE TRABALLO EQUIVALENTES A TEMPO COMPLETO</b>	<b>2,2</b>	<b>1,2</b>	<b>1,4</b>	<b>1,4</b>	<b>1,0</b>	<b>0,9</b>	<b>-1,5</b>	<b>-22,5</b>

Fonte: IGE. Contas económicas trimestrais. Revisión estatística 2019

A crise económica provocada pola emerxencia sanitaria tamén se traslada ao emprego. As medidas adoptadas polo Goberno para manter o emprego: ERTE, prestación por cese de actividade, fan que tanto nas cifras de ocupados da EPA como nas afiliacións á Seguridade Social se inclúan persoas nestas situacións. Non obstante, nos postos de traballo equivalentes estas persoas non se consideran, o que provoca unha diferenza importante entre as cifras.

Os postos de traballo equivalentes a tempo completo caeron un 22,5% no segundo trimestre do ano, sendo as actividades nas que máis se reduciu a actividade as que máis emprego perderon: Comercio, transporte e hostalería (-36,9%) e Actividades artísticas, recreativas e outros servizos (-30,7%).

Non obstante, a mellor visión do impacto das medidas de contención do virus na economía é a proporcionada polas horas traballadas. No segundo trimestre, as horas caeron un 26,1%.

O Plan para la Transición Hacia la Nueva Normalidad do Goberno de España establecía catro fases para o levantamento das restricións impostas tras a declaración do estado de alarma e disposicións posteriores. Estas fases da desescalada incluían unha paulatina e diferenciada (por actividades e provincias) recuperación da actividade, o que se reflicte no número de horas traballadas no trimestre. Ademais, as medidas a implementar, necesarias para a adaptación dos postos de traballo á nova situación, levaron a unha recuperación gradual da actividade.

Cadro 10. Galicia, Horas, evolución en termos interanuais

<b>Galicia. Horas efectivas</b>								
<i>Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Taxas de variación interanual (%)</i>								
	2018	2019	2019				2020	
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Agricultura, selvicultura, gandería e pesca	-5,9	-2,3	-5,7	0,3	-1,4	-2,4	1,3	-3,5
Industria	2,5	0,6	1,6	-0,5	0,9	0,3	-2,2	-26,6
- Industria manufacteireira	2,8	0,6	1,7	-0,6	0,7	0,4	-2,3	-27,0
Construción	2,7	2,8	4,5	2,2	3,9	0,4	-5,9	-32,1
Servizos	0,8	0,9	0,6	0,3	1,4	1,2	-3,9	-28,2
- Comercio, transporte e hostalería	0,3	0,3	-0,6	-0,7	1,5	1,0	-6,5	-41,4
- Información e comunicacións	3,3	2,6	1,7	4,3	2,3	1,9	-0,2	-2,7
- Actividades financeiras e de seguros	3,1	-4,3	-2,1	-2,5	-6,6	-5,9	-6,4	-8,7
- Actividades inmobiliarias	2,3	6,1	8,3	6,6	7,0	2,8	-2,1	-33,6
- Actividades profesionais	3,0	1,6	2,7	1,5	1,2	1,0	-2,4	-18,7
- Administración pública, sanidade e educación	1,4	1,6	1,8	1,5	1,7	1,3	0,3	-12,8
- Actividades artísticas, recreativas e outros servizos	-3,2	0,9	-0,3	-1,4	1,1	4,1	-6,2	-36,2
<b>TOTAL HORAS</b>	<b>0,5</b>	<b>0,7</b>	<b>0,4</b>	<b>0,3</b>	<b>1,2</b>	<b>0,7</b>	<b>-3,3</b>	<b>-26,1</b>

Fonte: IGE. Contas económicas trimestrais. Revisión estatística 2019

As ramas de Comercio, transporte e hostalería e Actividades artísticas, recreativas e outros servizos son as que reduciron máis as horas, con taxas de -41,4% e -36,2% respectivamente.

Na industria as horas diminuíron un 26,6% e na construción un 32,1%. O sector primario, que pola súa natureza veuse menos afectado polas restricións, reduciu o número de horas un 3,5%.

Segundo a EPA, o número de ocupados aumentou un 1,6% no ano 2019, menos que no ano anterior (2,4%); supón un incremento de 17.550 persoas ata chegar aos 1.095.200 ocupados, o valor máis alto desde 2011.

Como se indicaba nos parágrafos anteriores a efectos da EPA as persoas acollidas a un ERTE seguen a considerarse ocupadas se existe unha garantía de reincorporación ao posto de traballo unha vez finalizado o período de suspensión. No segundo trimestre de 2020, a ocupación baixa en 32.600 persoas respecto do primeiro trimestre, ata 1.050.400 ocupados, unha taxa interanual do -4,4%. Destes ocupados, o total de persoas que efectivamente traballaron redúcese a 749.900, o 32,06% da poboación de 16 e máis anos.

No terceiro trimestre houbo 32.200 ocupados máis que no trimestre precedente, ata un total de 1.082.600 ocupados, cunha taxa de variación intemanual do -2,1%. Neste trimestre diminuíron as persoas que non traballaron malia ter un emprego, sendo 896.700 o total de persoas que efectivamente traballaron, un 19,6% máis que no trimestre anterior.

---

O número de parados reduciuse no ano 2019 en 20.000 persoas, -12,0% en termos relativos, ata os 145.900 parados. Con este nivel de paro, a taxa no 2019 é do 11,8%, reducíndose en 1,5 puntos respecto ao ano anterior. No terceiro trimestre de 2020 a taxa de paro sitúase no 11,8%.

As afiliacións medias á Seguridade Social aumentaron un 1,7% en 2019, sete décimas menos que no ano anterior; desde o mes de marzo están a diminuír as afiliacións. Nos dez primeiros meses de 2020 o descenso das afiliacións é do 1,7%. Os datos de afiliacións indican que entre o último día de febreiro e o último de abril perdéronse máis de 42.600 afiliacións, contabilizándose o 31 de abril 969.784 afiliacións; de maio a outubro recupearouse emprego ata o 1.012.710 do 31 de outubro, isto é, 42.926 afiliacións máis que a finais de abril.

En Galicia o 30 de abril había 150.241 traballadores afectados por ERTE por forza maior, e a finais de outubro eran 15.024 traballadores, un 90,0% menos.

## II.4. ESCENARIO MACROECONÓMICO

O escenario macroeconómico que se presenta conta co aval da Autoridad Independiente de Responsabilidad Fiscal (AIReF), en cumprimento do artigo 14 da Ley Orgánica 6/2013, de 14 de novembro, de creación da AIReF.

A AIReF avala como razoables as previsións macroeconómicas de Galicia para 2020, ao estar próximas as previsións de PIB e emprego ás elaboradas pola propia AIReF e por outros organismos e institucións.

O escenario macroeconómico para Galicia elabórase cun modelo de estimación dos agregados macroeconómicos de demanda a curto prazo (ver Anexo). Parte dunhas hipóteses básicas para as que se tivo en conta o escenario comentado anteriormente para España no apartado de economía española, as previsións de crecemento das principais economías mundiais expostas no apartado de economía internacional e hipóteses externas sobre o tipo de cambio e os prezos do petróleo. Na seguinte táboa móstranse os devanditos supostos.

Cadro 11. Hipóteses básicas do escenario

Hipóteses básicas			
Taxas de variación interanual en %, salvo indicación en contrario			
	2020	2021	Fuente
Poboación en idade de traballar	0,2	-0,1	Elaboracion propia
Gasto en consumo final das AAPP	2,3	0,9	Consellería de Facenda
Demanda interna España	-9,9	9,5	Elaboracion propia
Demanda interna Francia	-8,2	7,9	Comisión Europea (maio 2020)
Demanda interna Alemaña	-4,8	4,9	Comisión Europea (maio 2020)
Demanda interna Italia	-9,6	6,9	Comisión Europea (maio 2020)
Demanda interna Portugal	-5,1	4,7	Comisión Europea (maio 2020)
Demanda interna Bélxica	-6,9	7,0	Comisión Europea (maio 2020)
Demanda interna Países Baixos	-6,8	5,5	Comisión Europea (maio 2020)
Demanda interna Reino Unido	-8,1	6,3	Comisión Europea (maio 2020)
Demanda interna Estados Unidos	-6,4	5,2	Comisión Europea (maio 2020)
IPC xeral sen produtos enerxéticos España	1,0	0,8	Elaboracion propia
Tipo de cambio dólar/euro	1,14	1,19	Banco de España (setembro 2020)
Prezo petróleo "Brent" (nivel)	42,1	45,9	Banco de España (setembro 2020)

O escenario macroeconómico reflicte o impacto da pandemia na economía galega, cunha caída do PIB do 9,7% en 2020.

Existe unha elevada incerteza sobre a evolución e a intensidade da pandemia, o que repercutirá na velocidade de recuperación da economía. Nun escenario inercial prevese unha recuperación parcial en 2021, cun crecemento en torno ao 6,0%.

O incremento do gasto da Xunta de Galicia que se incorpora nos orzamentos, cunha parte moi importante destinada a inversión, xunto coas medidas incluídas no Plan de Recuperación, Transformación y Resiliencia do Goberno de España, polas que se prevé un impacto de 2,7 puntos porcentuais sobre o PIB nacional, repercutirán na economía galega. O efecto conxunto destas medidas permitirá unha maior recuperación no ano 2021, cun crecemento do 8,0%.

Cadro 12. Galicia. Escenario macroeconómico dos orzamentos 2021.

<b>Cadro macroeconómico Galicia. Variación anual en %</b>			
	<b>2019</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>
<b>Gasto en consumo final</b>	3,0	-7,6	6,3
- Gasto en consumo final dos fogares e ISFLSF	3,3	-10,7	7,9
- Gasto en consumo final das AAPP	1,9	2,3	0,9
<b>Formación bruta de capital</b>	2,7	-15,9	12,0
<b>Achega demanda interna<sup>1</sup></b>	2,9	-8,9	7,2
<b>Exportación de bens e servicios</b>	-0,4	-10,5	8,8
<b>Importación de bens e servicios</b>	1,8	-9,0	7,4
<b>Produto interior bruto (PIB)</b>	1,8	-9,7	8,0
<b>Produto interior bruto nominal</b>	2,9	-8,9	8,7
<b>Emprego. PTETC</b>	1,2	-10,6	7,0
<b>Taxa de paro<sup>2</sup></b>	11,8	12,3	12,9

<sup>1</sup> Contribución en puntos porcentuais

<sup>2</sup> % da poboación activa

Fonte: IGE

O escenario macroeconómico mostra un menor impacto económico de la crisis sanitaria na segunda metade do ano, aínda que está suxeito a moita incerteza polo efecto que a expansión do virus teña no último trimestre do ano. Prevese unha caída do PIB do 9,7%, sustentada principalmente na demanda interna, que resta 8,9 puntos ao PIB e unha contribución tamén negativa da demanda externa.

Prevese un mellor comportamento do gasto en consumo final dos fogares e ISFLSF na segunda metade do ano aínda que as medidas necesarias para conter a expansión do

virus poden limitar o gasto. Para o ano 2021 prevese unha recuperación do consumo axudado pola previsible redución das restricións e unha menor incerteza.

O gasto en consumo final das administracións públicas aumentará en 2020 máis que no ano anterior, debido ao incremento no gasto sanitario, tanto de material como na contratación de persoal e prevese un menor crecemento en 2021.

A formación bruta de capital veuse afectada pola hibernación da economía no segundo trimestre e a incerteza respecto á evolución da pandemia tanto en España como a nivel mundial. En Galicia, prevese unha caída do 15,9% en 2020 e unha recuperación en 2021, baseada no impacto das medidas de inversión pública, ata o 12,0%.

A achega da demanda externa neta será negativa en 2020, cunha redución das exportacións (-10,5%) e das importacións (-9,0%). Para o ano 2021 se prevé una achega positiva, cun incremento das exportacións (8,8%) e das importacións (7,4%). A evolución da economía española así como das principais economías do noso entorno marcarán a recuperación do sector exterior. Un risco á baixa neste escenario sería a saída do Reino Unido da Unión Europea sen acordo, que afectaría negativamente ás exportacións galegas.

A taxa de paro sitúase en Galicia no terceiro trimestre no 11,8%, unha décima inferior á trimestre anterior. Esta taxa é 4,5 puntos inferior á do conxunto de España. Prevese que a taxa de paro alcance o 12,3% en 2020, debido tanto a la caída da poboación activa (as dificultades para buscar emprego así como o desánimo da poboación incrementan a poboación inactiva neste ano) como dos ocupados. Para 2021 prevese un incremento da poboación activa, ante a melloría da situación económica, e un mellor comportamento do emprego, o que situará a taxa de paro nun 12,9%.

#### Anexo metodolóxico sobre o escenario macroeconómico de Galicia

Neste anexo resúmese a metodoloxía empregada para a elaboración do escenario macroeconómico, seguindo o disposto na Directiva 2011/85/UE del Consejo, sobre requisitos aplicables aos marcos orzamentarios dos Estados membros.

O método utilizado para a elaboración do escenario macroeconómico é un modelo de estimación de agregados macroeconómicos de demanda a curto prazo. É un modelo de periodicidade trimestral que pretende simular a evolución dos agregados macroeconómicos nun marco coherente cos escenarios propostos para as economías española e internacional e integrado no sistema de contas económicas de Galicia elaborado polo Instituto Galego de Estatística (IGE).

O modelo proporciona estimacións de: gasto en consumo final dos fogares, demanda de capital (formación bruta de capital), demanda de traballo (ocupados), oferta de traballo (poboación activa) e taxa de paro; deflactor del PIB, custo laboral e índice de prezos de consumo; exportacións e importacións.

As exportacións trátanse de forma distinta que as importacións. Nas exportacións distínguese entre as exportacións ao resto de España e as exportacións ao resto do mundo, mentres que as importacións se consideran nunha única ecuación.

As previsións sobre as variables macroeconómicas do escenario realízanse mediante modelos de ecuacións a curto e longo prazo que incorporan relacións de cointegración en modelos de corrección do error. O principio deste modelo é que existe unha relación de equilibrio a longo prazo entre as variables económicas e que no curto prazo pode haber desequilibrios, que son corrixidos gradualmente a través de axustes parciais polo termo do error.

Distínguense, polo tanto, dúas ecuacións de comportamento asociadas: unha ecuación a longo prazo, que explica a evolución tendencial da variable e unha ecuación a curto prazo, que explica a dinámica transitoria de tipo estacionario.

Cada ecuación estímase en dúas etapas. Primeiro estímase os parámetros da ecuación a longo prazo e unha vez obtida a especificación máis adecuada no longo prazo, defínese o mecanismo de corrección do error como os residuos da ecuación. Na segunda etapa os residuos trátanse como unha variable explicativa mais e procédese á procura de especificación e estimación dos parámetros da ecuación a curto prazo.

A taxa de paro, as exportacións totais, o deflactor de exportacións totais, o stock de capital e o produto interior bruto (PIB) obtéñense como identidades.

Para os dous últimos trimestres de 2020 introduciuse no modelo a estimación trimestral do PIB obtida a partir dun modelo factorial dinámico, que segue a metodoloxía proposta por Cuevas et al. (2011, 2015).

A información de base obtense da Contabilidade anual e trimestral de Galicia, dos indicadores conxunturais dispoñibles para a economía galega obtidos a partir das operacións estatísticas elaboradas polo IGE ou das distintas operacións estatísticas nacionais que proporcionan a información para Galicia. Esta información é obxecto de diversas transformacións ata chegar aos datos empregados no modelo. Este tratamento inclúe operacións diversas, como deflactación, enlace de series con distintas bases, cálculo de indicadores compostos, desestacionalización, etc.

Realízanse supostos sobre a evolución das variables esóxenas ao modelo. Estes baséanse nas previsións que realizaron os organismos nacionais e internacionais na súas últimas previsións. Para as variables nas que Galicia presenta un comportamento propio, distinto ao nacional, como a poboación de 16 anos e máis anos, elabóranse uns supostos específicos para Galicia.

#### Supostos básicos

Os principais supostos utilizados para a elaboración das previsións son:

Poboación de 16 e máis anos: Prevese unha traxectoria consistente coas proxeccións de poboación de Galicia.

Demanda interna de España: os supostos sobre a súa evolución elabóraos o IGE a partir das previsións realizadas para España polos organismos públicos nacionais e internacionais.

Demanda interna dos principais países do entorno de Galicia: as hipóteses sobre a evolución da demanda interna dos principais países coinciden coas últimas previsións da Comisión Europea para estes países.

Índice de prezos de consumo sen produtos enerxéticos de España: as hipóteses elabóraas o IGE en función da evolución do índice así como das previsións dos distintos organismos.

Tipo de cambio dólar/euro: utilízanse os supostos sobre a evolución que prevé o Banco de España.

Prezo do petróleo Brent: utilízanse os supostos sobre a evolución que prevé o Banco de España.

#### Ecuacións

A continuación descríbense brevemente as ecuacións empregadas. En todas elas a frecuencia de observación é trimestral e as series foron axustadas de estacionalidade e calendario.

#### Demanda de traballo

A demanda de traballo queda determinada a partir da función de produción e das condicións de primeira orde de maximización dos beneficios da empresa representativa.

#### Demanda de capital

Ao igual que coa demanda de traballo, na teoría a demanda de capital a longo prazo derívase da función de produción e da condición de primeira orde de maximización de beneficios. Na ecuación do modelo depende do produto interior bruto e do tipo de interese nominal das sociedades non financeiras.

#### Oferta de traballo

A ecuación da oferta de traballo (poboación activa) indica que depende da poboación en idade de traballar e da taxa de paro.



### Consumo privado

Na ecuación do consumo final dos fogares a única variable explicativa como tal é o PIB, que actúa como aproximación á renda dos fogares.

### Exportacións ao resto de España

As exportacións galegas ao resto de España dependen da demanda interna española e dun índice de competitividade, medido a través dos prezos de exportación dos países competidores no mercado do resto de España.

### Exportacións ao resto do mundo

As exportacións ao resto do mundo dependen principalmente dun indicador de demanda mundial.

### Importacións

As importacións dependen da demanda interna.

### Deflactor do PIB

A ecuación que describe o deflactor do PIB considera que a súa evolución depende do custo laboral, do índice xeral de prezos de exportación dos países competidores, da inversa da relación capital – produto e da produtividade total dos factores.

### Deflactor de exportacións ao resto de España

O deflactor de exportacións ao resto de España depende dos prezos internos, aproximados polo deflactor do PIB, e dos prezos de exportación dos competidores do resto de España.

### Deflactor de exportacións ao resto do mundo

O deflactor de exportacións ao resto do mundo depende do prezo de exportación dos países competidores do resto do mundo.

### Deflactor de importacións

O deflactor de importacións depende dos prezos internos e dos prezos externos dos provedores.

### Custo laboral

A ecuación de custo laboral mostra que a súa evolución depende da produtividade marginal do traballo a prezos correntes.